

ÚTON A SZABADSÁG GRÁDICSÁN

Az októberi hónap többszörösen is a szabadság iránti elköteleződés emlékeztetője. Különös érzékenységgel van e hónap iránt a mi magyar reformátusságunk, kiknek hitbeli és nemzeti lelkeségében a szabadság iránti vágy és állandó küzdelem már-már ez anyaföldhöz való tartozásunk önazonosságának elengedhetetlen részévé vált. Joggal, hiszen mi (e körbe pedig beleértve az imádsággal, fegyverrel, tollal vagy éppen szóval harcoló hadfiainkat is) mindig komolyan vettük (azok helyett is, akik nem gondolták komolyan) – történelmi távlatokban is – azt, amire Pál apostol emlékezteti Krisztus követőit a Gal 5,13-ban, miszerint „...ti, testvéreim szabadságra hívatatok...”; és ez pedig végérvényesen kötelez bennünket arra, hogy bárminemű apróságra is, amely a szabadsággal összhangba hozható, felfigyeljünk, okuljunk belőle, s ha lehet hozzátegyük a magunk erejét, hogy ekképpen előrébb víve ügyét, így adjuk tovább az utókornak. Ekképpen nekünk az 1849. október 6-iki aradi tizenháromszoros gyász kivetülése egy egész nemzetre – mert hát „lehet feledni az aradi őskert / Tizenhárom magasztos álmódját, / Kik mind, mind várnak egy föltámadásra” (Juhász Gyula: Trianon) – ámbár mindig fájni fog, ugyanakkor töretlenül egy egyetemes újrakedés utáni sóvárgásra is fog bennünket sarkallni. Vagy az 1956. október 23-iki magyar hazafiság forradalmi lángra lobbanása, mely egy egész világot eszméltetett az istentelenség élheteretlenségére és a szárnyaló jövő egyedüli szabadságos újtára oda, ahol egyedül lelhető fel a szabadság, az Úrnak Lelkéhez (1Kor 3,17), szintén a mi szívünket életre dobbantó hagyaték. Igen, a kis élni akaró lángok, az '56-os magyarok őket, a nagyokat eszméltették erre, őket, kik „...kérdik, egyre többen kérdik, / Hebegve, mert végképp nem értik – / Ők, akik örökségbe kapták – / Ilyen nagy dolog a Szabadság?”

(Márai Sándor: Mennyből az angyal). Majd mindennek egyféle titkos, nagy és belső nemzeti érlelődésének útján hitünk mentőjénél is megállásra késztet a szabadság-vágyunk, s 1517. október 31-ének, az újkor hajnalának szemeket, szíveket, lelkeket, elméket nyitó reformációs követeléséhez vezet bennünket: előre és egyben vissza Krisztushoz és az Ő igéjéhez, ha igazán szabadok akarunk lenni a ránk rakódott évszázados révületektől, lélekboldító isten-hiedelmektől, az érthetetlen mormolások-

tól, és inkább ismerjük meg a személyes Istent, kinél egyszerre van jelen a teremtető megváltás és a megváltó szeretet, a legközelebb hozzánk Krisztusban. Nem kellene, hát, a belénk égett és egy istentelen rendszerre avansálni próbált távolságok, melyekkel azt szándékoztak velünk elhitetni, hogy mi sosem lehetünk ilyenek, meg olyanok, nyugodjunk bele, mert mi kevesek és messze vagyunk hozzá. Mígnem a reformáció szét nem törte az emberiség efféle megnyomorító béklyóit, és rá nem döbentette az embereket – egyenként külön –, hogy a reményteljes és szemeket csillogtató jövő elérhető Krisztusban, ki mintegy lediktálta igéjében számunkra az oda vezető, a sikereket és a fejlődést elérő utat; és ezzel az felismeréssel a magyar szellemiség – a reformációtól lendületet kapva – kifejezetten élénken

tudott élni, melynek múltjára visszatekintve most már mi is – protestáns örökösökként – bátran azonosulhatunk az egyébként katolikus Illyés Gyula versében feltett kérdéssel: „hiszed, hogy lett volna béke, olyan bár, / amelyet az imént lemosolyogtál? / Hiszed, hogy volna olyan-amilyen / magyarság, ha nincs – Kálvin? / Nem hiszem” (A reformáció genfi emlékműve előtt).

Mi tehát – ragaszkodva a szabadság Istentől ihletett eszméjéhez és gyakorlathoz, és ezen bennünk semmilyen más gondolkodás nem változtathat már, mert mindig csak az emberiség

Már rendelhető!

A Szeretetszótár 2022-es kiadása és a Református Újság a 2022-es évre már rendelhető szerkesztőségünk címén.

076 74 Drahňov - Deregyő 216,

Tel.: 056/6395396,

e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

látta kárát – megokultan jelenthetjük azt ki, hogy magyar keresztyénységünk színterén az egyszerre meggyászolt, megharcolt és megvédett szabadság-hitünk az, ami egyedül még helyes irányban tarthat minket a hétköznapi vívódásaink során is. Annyi és annyiféle próba és egy megszolgált történelem után szüntelenül izzó hegként emlékeztet bennünket a „ki vagyok” és „hol vagyok” kérdés arra, hogy minket egyedül már csak a szabadság törvénye ítélhet meg (Jak 2,12). Az a törvény, amely nem az „enyém az egész világ” bohém magatartására ösztönöz minket, hanem ellenkezőleg, ami csak állandóan annyira emlékeztet bennünket, hogy pusztán ahhoz ragaszkodjunk, ami a miénk – de ahhoz nagyon –, és minden mást pedig tiszteljük, mert így tudunk csak megfelelni Isten kirendelő akaratának.

Ne csupán emlékezzünk, hát, ebben a hónapban – melyhez hitvallásunk és nemzeti erőnyeink bőven nyújtanak figyelemre méltó jeleket –, hanem magyar keresztyénységünknek éppen

erre a hónapra eső valamennyi öntudat-erősségei acélozzák meg bennünk azt, hogy annyi vér – és mind között is legdicsőségesebben a krisztusi vér –, annyi küzdelem, annyi érvelés, annyi hajsza, annyi felismerés nem pusztán a történelmi feledés sokasításáért látott napvilágot, hanem azért, hogy eredményeik által a jövő gyermekeinek – minekünk is – a szíve, lelke és esze mindig a helyén legyen – akkor is, ha mindenki más elvezíti azt –; mert mi erre váltattunk meg Jézus Krisztus által, és erre tartattunk meg ez örökségül kimért szülőföldünkön is Isten kegyelméből, hogy még a szorultságban is lehessünk bibliásan szabadok, a mennybe vágyva, és e szabadságban addig is megmaradva e földön embernek, s Isten akaratából megszületni rendelve annak, aminek, de ha e sorokat értjük, akkor pedig mi másnak, mint magyarnak...

Rákos Loránt

Ami a legjobban hiányzik

Ma már mindegy, hogy milyen témájú cikk kommentszekciójába olvasunk bele, mindenhol ugyanaz a végletes megosztottság, fröcsögő gyűlöletbeszéd; az elfogadás, a párbeszéd igényének teljes hiánya jön szembe velünk. Sőt, már nem csak a politikát és a közéletet mérgezi és hatja át ez a magatartás, hanem ugyanúgy a sportot, a közlekedést, a celebvilág híreit, vagy éppen a nyaralással kapcsolatos oldalakat.

Riasztó szimptóma ez. A mai keresők tömegeit nem istentiszteleteken, hanem a közösségi médiában látjuk viszont, nap-hosszat vitatkozva és végeredményben semmire sem jutva. Hiszen Krisztus nélkül csak tovább mélyül az ember békétlensége. Magányos emberek tízezrei mondják el, kizárólagosságra épülő véleményüket és gyaláznak ismeretleneket. Már nem is győzködés ez, inkább valami fájdalmas pótcselekvés. A vitakultúra teljes hiánya. A lélekben felgyülemlett keserűség és békétlenség szétáradása. Méreganyag, ami fröcsköl és savaz.

A közösségi médiának mégis van néhány nagy előnye. Köztük például az, hogy ahogy a tévé távirányítója, úgy az ide történő be- és kilépés lehetősége is a mi kezünkben van. Ellenőrizhetjük és dönthetünk felőle, még mielőtt be nem szippant és magával nem ránt.

A társadalmi mélységeket szemlélve még inkább felértékelődhet számunkra, hogy van Bibliánk! Van Istentől jövő kijelentésünk. A világban zajló, negatív előjelű változások és törekvések közepette is elmondhatjuk és megtapasztalhatjuk, hogy él az Úr és szól hozzánk!

Időnként, nagy tragédiákat kísérő

összefogások idején már-már rácsodálkozhatunk, hogy minden emberben lakik több, kevesebb jószág. A legtöbben nyitottak is a jóra, de ha túl sok rosszat engednek a mindennapokban a jóságra, akkor az utóbbit szem elől tévesztik. Mint egy ruhát, egy számunkra fontos tárgyat, amit egyszer csak elfed a lom.

Fájdalmasan hozzászoktunk a rosszhoz. Mindenhol ez árad ránk. Míg nem átitat és természetessé válik. Láncdohányos függőséggel szippantjuk be a rossz híreket és közben egyre csak növekszik a szívünkben a félelem. Feltjük a keresztyén Magyarországot...

Egy szociális referens egyszer így búcsúzott tőlem, mikor rázúdítottam környezetem rossz híreit: mondjon valami jót is! Szóval mondj jót, szólj örömhírt, keress egy igét és figyeld a hatást, ahogy felenged a görcsbe rándult lélek.

Talán éppen ez hiányzik ma leginkább a társadalomból. Olyan istenfélő, imádkozó lelkiállapot, amit az istentisztelet békéjében, csendjében, testvéri közösségében élhet meg az ember. Amelyben megszűnik düh és harag, és „csak engedem, hogy szeressen az Isten.” (Türmezei Erzsébet)

Fábián Tibor

Türmezei Erzsébet

*Ha nem teszek
semmit Sem*

*Most nem sietek,
most nem rohanok,
most nem tervezek,
most nem akarok,
most nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.*

*Most megnyugosom,
most elpihenek
békén, szabadon,
mint gyenge gyerek,
és nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.*

*S míg ölel a fény
és ölel a csend,
és árad belém,
és újjáteremt,
míg nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten,*

*új gyümölcs terem,
másoknak terem,
érik csendesen
erő, győzelem...
ha nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.*

GYÜLEKEZETEINK életéből

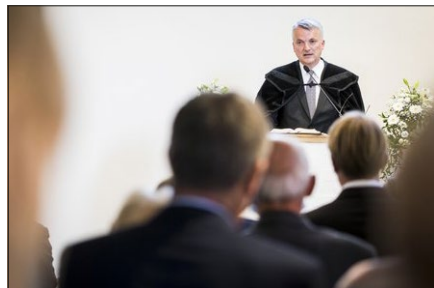

Cipőüzletből lett templom

Gyülekezet nélkül a templom mindössze csak falak pusztasága. A gyülekezet formálja templommá az épületet - mondta Géresi Róbert püspök a Tornán megtartott ünnepi alkalmon, amelyen 2021. szeptember 5-én átadták az egykori cipőüzletként szolgáló épület helyén a magyar kormány jelentős támogatásával, de a hívek adakozásának is köszönhetően felépített református templomot.

„Áldott alkalom ez, amikor Isten népének templomot adhatunk át, amely jó reménység szerint (...), ameddig csak a harang szava hallható, hívogatja majd az Istent dicsérő híveket...” - mondta Rákos Loránt egyetemes lelkesíti főjegyző a református templom átadása előtt az udvaron kezdődő ünnepi alkalmon. „Legyen ez a templom állandó kapcsolódási pontja az embernek Istenhez, a reménység, a lelki béke és a boldog jövő elérésének szüntelen útjelzője” - hangsúlyozta Rákos Loránt, majd Isten áldását kérte a közösségre, az építetőkre, az épületben imádkozókra, majd arra kérte az Urat, hogy örvendeztesse meg a szíveket, s hallgassa meg az ajtó előtt álló és bebozósításra várókat.

Ezt követően a meghívott vendégek és a gyülekezeti tagok bevonultak a nyolcvan férőhelyes, karzattal ellátott kis ékszerdobozhoz is hasonlítható templomba. Az együtt ünneplők egy része, akik helyszűke miatt nem értek be, azok az udvaron közösséget alkotva követték figyelemmel az istentisztelet menetét.

A templomban Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperese a templomba vonuló gyülekezet zsoltárát, a 118. olvasta fel, majd

imádságban adott hálát mindazokért, akiknek a szívében és lelkében egykor megfogalmazódott az a vágy, hogy Tornán templom legyen, egy olyan találkozó hely, ahol a gyülekezet együtt dicsérheti és magasztalhatja Istent. Köszönetet adott azokért, akik a közösségért munkálkodtak és lelkileg erősítették egymást és kitartással elvégezték a templomépítés csodálatos munkáját. Megköszönte azt is, hogy ne csak a múlt-ra tekinthetnek vissza, hanem előre is nézhetnek, a közösségnek a jövőjére is. Az esperes végül azt kérte, hogy legyen ez a hely az itt élőknek az élet forrása, ahol vágyakozni lehet a békességet és keresni Isten vezérlő szavának útmutatását.

„Örömteli alkalmon vagyunk itt, hogy egy új templomot adjunk át a gyülekezetnek, amely örömmel, hittel és reménységgel szolgálja majd Isten dicsőségét” - ezzel a gondolattal kezdte beszédét Géresi Róbert püspök, aki a szüleivel együtt a jeruzsálemi templomot fekereső tizenkét éves Jézus történetét vette igehirdetésének alapjául Lukács evangéliuma alapján.

A mi hitünkben a templom és a gyülekezet mindig szorosan összekapcsolódik - hangsúlyozta a püspök, majd rámutatott arra, hogy gyülekezet nélkül a templom mindössze csak falak pusztasága. Majd azzal folytatta, hogy református hitünk szerint a gyülekezet formálja templommá az épületet. - S milyen örömteli, hogy ezen a napon ez a gyülekezet hitben is templommá formálja ezt a szép épületet.

Az alkalmon a püspök nemcsak a templomért, hanem a gyülekezetért is hálát adott, amely elmondása szerint a szemünk láttára épült fel. Emlékeztetett arra, hogy azokért a más településen szolgáló, de ide beszolgáló lelkipásztorokért is hálát kell adni, akik megértették és hitben úgy látták, hogy ezen a településen össze kell gyűjteni azokat, akik református közösséget al-

kothatnak, még akkor is, ha nincs templomuk. Felidézte, hogy a gyülekezet kezdetben mindig más helyen tartotta az alkalmait: kultúrházban, könyvtár-

ban, de mégis három évtizeddel ezelőtt elkezdett felépülni.

„Hálát adok azokért a lelkipásztorokért, gyülekezi tagokért, akik meg tapasztalhatták és megszolgálhatták a gyülekezetalkotás minden szépségét és nehézségét. Mi ezért nem csupán a falakért, hanem ezért a közösségért is hálát adunk” – hangsúlyozta Géresi Róbert, majd hozzátette, hogy az egész egyházunk számára nagyon jelentős pillanatnak vagyunk a tanúi. A református felvidéki közösségeinkben ugyanis sajnos jó néhány esetben a fogyatkozásnak a valóságát láthatjuk és élhetjük meg – itt Tornán pedig érzékelhetjük, hogy van újjáéledés, újjászületés, növekedés, gyülekezetté formálás és megmaradás.

Igehirdetése végén a gyülekezet szívére helyezte Jézus szüleinek intézett szavait: Nekem Isten házában kell lennem. „A mai ember úgy gondolja, hogy az ő hite az Isten kegyelmének csak a függeléke, ott van hátul, kevésbé fontos helyen. Nekünk viszont tudnunk kell, hogy hol kell lennünk ebben a képletben. Gyülekezet ott van, ahol az emberek úgy érzik és meg is cselekszik, hogy nekik Isten kegyelméből együtt kell lenniük”. Majd a lehetőség és a kell szó közötti különbségre hívta fel a figyelmet, kiemelve, hogy a kell egyfajta felszólítás is a cselekvésre: ott kell lennem, egy gyülekezetnek saját otthonának kell lenni, fel kell építeni egy templomot azért, hogy a mi hitünk és reménységünk épüljön. Harangot kell állítanunk, hogy az megszólaljon és hívogasson az Isten megtartó kegyelmébe. Nekünk Isten dicsőségét kell hirdetnünk és Atyánk házában kell lennünk. A dolgok akkor válnak valósággá, ha engedelmeskedünk Isten hívó szavának. Ha mi nem állunk oda, ki végzi el a szolgálatot? Ha nem tartjuk fenn iskoláinkat, akkor ki fogja helyettünk? Az igeneket és a nemeket nekünk kell kimondani. Tegyük bizonyosságot az Ő szent nevééről és akkor be tudjuk tölteni az Isten által ránk bízott küldetést” – fogalmazott Géresi Róbert püspök.

„Öröm van a szívemben” – ezzel a mondattal kezdte templomépítési beszámolóját a gyülekezet lelkipásztora, Porubán Fülöp Angéla, akii 2013-ban vette át a szórványból leányegyház-községgé formálódó közösség gondozását. Elárulta, hogy a gyülekezet tagjai lázasan készülődtek a nagy napra, mert egy templom építése nem min-

dennapi esemény. Most mindannyian ünneplőbe öltöztünk, testileg és lelki-
leg is, mert van rá okunk - hangsúlyozta a lelkipásztor, majd felidézte az egykor nyüzsgő kisváros régmúltját,

amely a reformáció idején református-sá lett. Az ellenreformáció azonban teljesen ellehetetlenítette a gyülekezet működését, a protestánsoknak megtiltották a hitük gyakorlását, akik megmaradtak, azok a környező településre költöztek.

Hosszú ideig nem is volt gyülekezet Tornán, egészen addig, míg Gábor Lajos, volt szepti lelkipásztor össze nem gyűjtötte s egy közösséggé nem formálta az itt élő reformátusokat, amely először megkapta a szórvány, majd 2012-ben a leányegyházközségi státuszt. A gyülekezetnek hányattatott sorsa volt – foglalta össze a múltat a lelkipásztor, kiegészítve azzal, hogy az istentiszteleti alkalmakat ott tartották, ahol tudták, a nyugdíjas klubban vagy a moziteremben, illetve volt, hogy a gondnok háza adott otthont a fiatalok katekizálásának.

Később jelképes összegért, egy koronáért vették bérbe a községtől az egykori cipőüzlet, a Baťa épületét, később pedig meg szimbolikus összegért

meg is vásárolták. Benne egy kisebb termet felújítottak, ahol kéthetente tartottak istentiszteletet. Felébredt azonban a szívükben az a vágy, hogy harangszó is hívogassa őket. Így először a harangot öntették ki, amelyhez anyagi támogatást Kassa megyétől kaptak. Ez a harang várta Porubán Fülöp Angélat, amikor átvette a gyülekezetet, valamint az egyházmegye gyülekezeteinek adományai.

Az ittenieknek az a vágyuk volt, hogy harang hívogassa őket a templomba, így 2014-ben elkészült a harangláb is az egyházmegye gyülekezetei és a helyi önkormányzat anyagi hozzájárulásával. Mivel a cipősboltot nem istentiszteleti alkalom megtartására szánták, ezért a gyülekezetet a hátsó helyiséget átalakíttatta különböző alkalmak megtartására.

Az alkalmon énekkel szolgált az abaúji kórus

A lelkipásztor elmondta azt is, hogy amikor a magyar kormányának köszönhetően pályázni lehetett épületek felújítására, illetve újak építésére, ők is éltek ezzel a lehetőséggel. A templom tervezése, előkészületi munkálatai még 2016-ban elkezdődött. Nem titkolta azt sem, hogy sok vasárnap délutánt töltöttek el a tervezővel, Krcho Jánossal, hogy egyeztessenek az elképzelésekről, a megvalósításról. A gondnok vezetésével pedig elkezdődött a meglévő épület lebontása, majd pedig az újnak a felépítése.

"Hogy mi kell egy templom építéséhez a támogató Anyaországán kívül? Ilyen gondnok és presbiterek, valamint lelkes, tenniakaró, imádkozó és adakozó gyülekezet, mint a tornai" – adta meg a siker receptjét a lelkipásztor, majd megköszönetet mondott mindazoknak, akik hozzájárultak a templom megépítéséhez.

A hálaadó istentisztelet a Nemzeti Ima elnéklésével fejeződött be.

***www.reformata.sk / Iski Ibolya
Fotó: Szarvas László***

Ballagi Mór (Inovec, Inóc, Éralja 1818-1891 Budapest)

Valamikor a 90-es évek közepén jártam először Inovec nevű községben, s rácsodálkoztam a festői környezetre, jó levegőre, s arra is, hogy az itt élő emberek – főleg ruszinok – tenyérnyi termőföldjeiken bizonyára nem könnyel éltek az előző évszázadokban.

A falu északi oldalán ott áll mégis egy műemlék fatemplom, s a domboldalon a temető legmagasabb pontján egy kereszt 1904-ből, amelyen az Amerikát megjárt testvérek magyar nyelven adnak hálát Istennek, hogy haza vezette őket. Külföldi vendégimmal is ellátogattam többször az ukrán határtól mintegy 500 méterre fekvő településre, s egy látogatás alkalmával a polgármester egy rövid tájékoztatót adott nekem, s kért fordítsam le magyar nyelvre. Ebben a tájékoztatóban meglepődve olvastam, Ballagi Mór a falu szülöttje. Hogyan jutott el a Bloch Móric néven

zsidó családban született kisfiú a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagságáig, a Pesti Református Teológiai Akadémia tanári állásáig, s lett a dunamelléki református egyházkerület tanácsbírája, kiváló nyelvész, arról érdemes lenne regényt írni. Pedig élete nem úgy indult, hogy ezt sejteni lehetett volna. Édesapja kisbérő volt szülőfalujában, bár tizenöt gyereket nevel, de fiát megtanítja a héber nyelvre, s a Talmudra, aki maga is tanító kíván lenni, s erre készül a pápai Beth-Hammidrasban. Mivel az édesapa az adósok börtönébe kerül, a család nagy szegénységben él. A tehetséges Móric házitanító Móron és Surányban, s maga is tanul ógörögöt és latint. A Pápai Református Teológián filozófiát, a Pesti Egyetemen matematikát tanul, s közben cikkei jelennek meg különböző újságokban. Tanulmányait Párizsban folytatja, majd Eötvös József kérésére megírta „A zsidókról” című röpiratával szerez magának elismertséget, 1840-ben hazatérve sorozatban jelenteti meg vallásos témájú for-

dításai, nyelvészeti munkái. Az Akadémia levelező tagjává választják, majd 1843-ben Tübingenben tanul teológiát, s előbb evangélikus, majd református hitre tér. Honvédkapitányi rangban részt vesz a szabadságharcban, majd internálása után 1851-től a kecskeméti teológián, s 1855-től a Pesti Református Teológiai Akadémián tanít tanszékvezető tanárként. Az Akadémia 1858-ban választja rendes tagjává. Házasságot 1845-ben köt Lehoczky Idával, négy gyermekük születik. Betegsége miatt 1877-ben nyugdíjba vonul, s ekkor jelennek meg nyelvészettel foglalkozó művei. Maga 16 nyelven beszél.

A hagyomány szerint Nógrád megyében, Szontágh Pál birtokán egyszerre volt vendég Madách Imrével, Arany Jánossal. Madách legújabb írását olvasta fel barátainak, a mű címe

azonban hiányzott. Eközben Ballagi a kastély melletti tavon csónakázott, ám a csónak felborult, és ő csuromvizesen tért vissza a többiekhez. Amikor megkérdezték tőle, mi történt, csak annyit felelt: „Ez az ember tragédiája”. Ez a mondata lett Madách híres művének címadója.

Budapesten hunyt el 1891 szeptember 1-én. Temetésén Szász Károly püspök a következő szavakkal emlékezett

meg róla:

„törhetetlen erős akarattal, kitartó szorgalommal küzdött föl magát a nyomorból, és megjelent tudományosságunk egén, mint egy fényes meteor, a mely évtizedeken keresztül világított és terjesztette a tudást a nép minden rétegében.”

A Károli Gáspár Református Egyetem Hit-tudományi Kara 2015-ben emléktáblát állított néhai tanárának.

A Wikipédia és a Magyar Nemzet anyagát felhasználva írta Csoma L

Az ajándékba kapott Éden

Királyhelmeceen is ünnepélyes keretek között adták át a református templom, gyülekezeti ház és parókia közvetlen szomszédságában felépült Édenkert óvodát és bölcsődét. A Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében megvalósult zöldmezős beruházás 1,3 millió eurós költséggel épült fel.

A hálaadó ünnepségre a református templomban került sor. A gyülekezet lelkipásztorának, Molnár Istvánnak a

köszöntése után Géresi Róbert püspök a Jelenések könyve 21. része alapján szolgált igehirdetéssel. „Nemcsak Király-

helmece, hanem az egész régió egy ajándékot kapott Istentől, amiért elsősorban Istennek vagyunk hálásak, illetve mindazoknak, akik ezt az Édenkertet létrehozták” – mondta ünnepi beszéde elején Géresi Róbert püspök, hozzátéve, hogy mindezt köszönhetjük az Anyaország kormányának, aki ily módon, hit-

tel és reménységgel fordul a felvidéki magyar közösséghez.

Majd emlékeztetett arra, hogy az egyház területén 23 helyszínen fejeződött már be a program keretében az építkezés, kivéve Dunaszerdahelyt, ahol még csak most kezdődött el. A püspök csodálatos lehetőségnek tartotta, hogy az egész egyház területén bölcsődék és óvodák nyílhatnak meg, ahol a gyermekeknek a szíve Isten felé vezetetik, ahol anyanyelven tudnak együtt lenni, játszani, imádkozni, verseket és mondókákat tanulni.

Felidézte, hogy a gyülekezet nagyon sokáig kereste a megfelelő helyet az intézménye számára, több helyszínt is megnézett közösen a helyi lelkipásztorokkal. Isten azonban úgy vezette a gyülekezetet, hogy a templom mellett, annak külső terében épüljön fel ez a csodálatos épület. „Hisszük, hogy Édenkert lesz ez a gyermekeknek, s mindazoknak, akik velük foglalkoznak” – hangsúlyozta a püspök, majd a Jelenések könyve 21. részének igéi alapján biztatta a gyülekezetet.

„Bízzatok abban, hogy Isten mindent újjá teremt és nem az ellensége lesz az utolsó szó. Isten kegyelme a földi valóságban is veletek van, s azon túl is. Isten adni akar”. Majd felidézte azt az időszakot, amikor az egyháztól elvettek, s az emberek nem is mertek bízni abban, hogy ez a helyzet megváltozhat, s jöhetnek olyan idők, amikor nem ez a valóság határozza meg az életüket, hanem lehetőséget kapnak arra, hogy adjanak, szolgáljanak, intézményeket hozzanak létre és gyermekekkel kezdjenek el foglalkozni. S most egymás után jönnek létre azok a szolgálati helyek, ahol Isten szeretetéről és kegyelméről tehetünk tanubizonyságot” – mondta Géresi Róbert.

A püspök beszélt arról is, hogy az egyház nem vett el semmit, sőt, adni szeretne. Királyhalmecen is, mert az ajándék továbbadásával tudnak a legjobban szolgálni. Olyan kisgyermeket nevelni, akik hitből, reménységből tudnak majd élni, akik számára fontos lesz a hit, az anyanyelvük, a kultúrájuk, s a kötődések, amelyek meghatározzák az emberi életet. „Jól döntöttek, hogy a templom mellett építették fel az óvodát, mert a kettő összetartozik” – summázta a püspök, majd Isten áldását kérte az óvodára és bölcsődére.

A királyhalmeci óvoda és bölcsőde egyike azon 179 intézménynek, amely a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Prog-

ram keretében épült fel – mondta Grezsa István miniszteri biztos, majd az óvodák helyszínére utalva, legyen az falu vagy város, arról beszélt, hogy nincs első és másodosztályú polgár a Kárpát-medencében. A tíz éve regnáló budapesti patrióta kormány számára ugyanis minden ember fontos, nemzetiségtől függetlenül. Mert, amikor mi lelkileg megerősítjük magunkat, – mert az óvodaprogram is erről szól, – akkor azt valljuk, hogy újra szeretnénk egy gazdasági, kulturális életközösségbe szervezni határoktól függetlenül a Kárpát-medencében élő magyarokat.

A miniszteri biztos beszélt arról is, hogy az óvodaprogram jövőre befejeződik, s új intézményekből már kevesebb épül, de örömmel jelentette be, hogy engedve a Szlovákiai Református Keresztény Egyház kérésének, a közeli Tiszacsernyőn egy új óvodát szeretnének felépíteni támogatva ezzel az ott élőket és mint mondta, a kiváló munkát végző Tarr lelkészházaspárt.

Az Édenkert óvoda és bölcsőde építéséről Molnár István lelkipásztor számolt be, aki köszönetét fejezte ki azért, hogy a Kárpát-medencei Óvodaprogram felvidéki részeként, a 24 református intézmény egyike Királyhalmecen kapott helyet, lehetőséget teremtve ezzel a jövő nemzedékének magyar keresztényen szellemben való nevelésére.

Az új református óvoda indításának gondolatával 2016-ban kezdett foglalkozni a gyülekezet – mondta a lelkipásztor hozzátéve, hogy a mint a Bodroghöz, illetve a Zempléni Református Egyházmegye kiemelt gyülekezeteként nem mondhattak nemet az óvodaalapítás lehetőségére. Így született meg 2017 elején az az egyházközségi határozat, amelynek alapján elindultak azon az úton, amelynek egyik szakasza, az építkezés az épület ünnepélyes átadásával befejeződött.

Felidézte, hogy a négy évvel ezelőtti elvi döntést hosszas egyeztetések követték, de a megfelelő telek keresése, illetve a tervezés és engedélyeztetés fázisa is elhúzódott. Az elmúlt év februárjában kezdődhetett el a tényleges építkezés, s az épületkomplexum egy év alatt elkészült. A jól szervezett munkának köszönhetően már idén tavasszal kényezethették az óvoda és a hozzá tartozó iskolakonyha minisztériumi bejegyeztetését, amelyet már meg is kaptak.

A beruházás, amelyet a magyar kormány támogatott a Bethlen Gábor Ala-

pon keresztül 1,3 millió eurós költséggel valósult meg.

Az Édenkert Bölcsődében és Óvodában két 20-20 fős óvodai csoport és egy 12 fős bölcsődei csoportot alakítottak. Az óvoda szeptember elején megkezdődött a gyermekekkel való foglalkozás, így már láthatják azokat a gyerekeket, akik elsőként veszik használatba az új épületet, s megismerhetik azokat a szülőket, családokat, akik a gyermekeiket rájuk bízta.

Az óvodában jelenleg harminc gyermekkel foglalkoznak. Az első csoport teljesen megtelt, a másodikban még vannak szabad helyek. A bölcsőde működésére is már megkapta az egyházközség a működési engedélyt, így az október elsejétől fogadja majd a kicsiket. Örömmel jelentette be, hogy az intézményben.

„De ki is valójában a kedvezményezett? Ki kapja azt az épületet, amit most átadunk?” – tette fel a kérdést a lelkipásztor, aki azzal válaszolt, hogy a kézenfekvő válasz az lenne, hogy a Királyhalmeci Református Egyházközség, mert a tulajdonlapon is a gyülekezet lesz tulajdonosként feltüntetve, de hozzátette: a valóságban mindazok a kedvezményezettjei e nagymértékű támogatásnak, az épületnek és az intézménynek, akik majd használatba veszik azt. Azok a családok, akik gyermeküket magyarul és keresztényen szellemben kívánják nevelni. Azok a gyerekek, akik édes anyanyelvük szókincsét itt bővítik majd, akik ez új intézmény falai között találnak életük rövid, ám annál fontosabb időszakában második otthonra” – fogalmazott a lelkipásztor.

Molnár István gyülekezettörténeti jelentőségűnek tartotta az új intézmény átadását, mert mint fogalmazott, közel nyolc évtizede szüntették meg kényszerítő rendelkezésekkel egyházközségük elemi iskoláját, az egyetemes egyházunk sok hasonló intézményéhez hasonlóan. „Számunkra az Úr ezt a lehetőséget adta, hogy az óvoda által, a jelenben neveljük a jövő nemzedékeit biztos életalapokat, identitásuk számára biztos pilléreket kínálva számukra” – mondta Molnár István.

A templomi hálaadó istentisztelet után a megjelentek átsétáltak az Édenkert óvoda és bölcsőde épületéhez, ahol az óvodás kisgyermek kedves kis műsora után szalagátvágással átadták az intézményt rendeltetésének.

A reménység ereje Nagykaposon

A most felavatandó bölcsőde és óvoda komplexua egy nemzeti örhely, ahová gyermekek fognak járni – mondta Grezsa István miniszteri biztos Nagykaposon, ahol hálát adtak a közel 1,1 millió eurós összköltséggel a templom, a parókia és az ifjúsági ház szomszédságában felépült, 52 gyermek nevelésére alkalmas Kiskakas bölcsődéért és óvodáért.

„Felnéztek az égre, de sehol nem láttak felhőt. De a hit bátorságával hozzáfogtak a munkához. Egy nehéz időszakban bíztak Istenben. Várták áldását s készítették a helyet ajándékainak a fogadására” – magyarázta az ige alapján Pándy Árpád lelkipásztor a templomban megtartott hálaadó istentiszteleten, majd kifejtette, hogy minden egyes óvoda és bölcsőde egy ilyen patak. S azért munkálkodnak építésén és üzemeltetésén sokan, hogy biztos patakok védelmében Istennek tetsző mederben nevelhessük gyermekeinket.

„Ezen a mai napon hálát adunk mindeért. S azért is, hogy népünk és Anyaszentegyházunk élére olyan vezetőket adott, akik számítanak Istenre, megbecsülik ajándékát és akik nemcsak felelősséget éreznek, hanem felelősséget is hordoznak egymásért. Ennek a jele a most megnyíló óvoda és bölcsőde” – hangsúlyozta Pándy Árpád lelkipásztor, majd az igeszakaszra, s egyben az intézményükre is utalva azt mondta, a történet úgy folytatódik, hogy a patak reggelre megtelik vízzel. Örülünk, hogy az Óvodafejlesztési Programnak a nagykaposi egyházközség is részese lehet, amelynek beteljesedéséért hálát adhatunk Istennek – mondta a lelkipásztor, majd köszöntötte a megjelenteket.

Rákos Loránt egyetemes lelkesítő főjegyző Pál apostolnak a Rómabeliekhez írott levele alapján a reménységről szóló igehirdetésében. „A reménység építeni képes. Mi hisszük, hogy – minek most ünneplésére összegyűltünk – a nagykaposi bölcsőde és óvoda is ilyen reménység alapján megépült otthonává lesz a jövő magyar keresztyéneinek. ... A reménység ugyanis Istenbe vetetten nem szegyenít meg, ellenkezőleg, összefogásra, építésre, öntudatra, végül pedig hálaadásra invitál” – hangsúlyozta, majd kifejtette, hogy itt Nagykaposon egy olyan bázist adnak át, ahol a magyar gyermekek abban az előbbre vivő reménységben nevelkedhetnek, hogy a magyar keresztyénség nem hal ki Felvidékről, mert rengeteg még itt a dolgunk.

Majd a helyiekhez fordulva azt mondta: Önök bölcsődét és óvodát emeltek erre az Istentől rendelt hófehér körre – reményt a reményre –, s kívánom, hogy Isten váltsa valóra ebben az épületben mindazt a reményt, amit rendületlen szorgalom, vágy és akarat árán beléje fektettek.

„Néhány perccel ezelőtt azt énekeltek az egyik zsolnában, hogy a várfalakon örök álljanak. Ez az egy mondat jól illik ehhez a mostani eseményhez, amikor Nagykapos végvárában, egy örhelyen avatunk” – mondta beszéde elején Grezsa István miniszteri biztos, hozzátéve, hogy a most felavatandó bölcsőde és óvoda komplexua egy nemzeti örhely, ahová gyermekek fognak járni, reménység szerint minél hamarabb, /a bölcsőde már tegnap elindult/, s a gyermekzsivaj fogja jelenteni a jövőt, amiért ez az óvodaprogram elindult. Hozzátette, nem is lehet más célunk ezzel a programmal, minthogy megerősítsük önmagunkat.

Majd beszélt arról, hogy a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében csak a Felvidéken 33 új intézmény jön létre, 162 pedig zömében már megújult. – Az óvodák csak falak, a minőség fogja azt biztosítani, hogy a magyar mesevilágon és a magyar nyelv megőrzésén keresztül építsük azt a jövőt, amelyben minden gyermekre számítunk – magyarázta a miniszteri biztos utalva arra, Nagykaposon is lehetőséget kapnak a szülők arra, hogy gyermekeik számára a legkorszerűbb bölcsődét és óvodát válasszák.

Végezetül azt kívánta a helyieknek, hogy az öntudatos, Kiskakas óvodába

és bölcsődébe sok olyan öntudatos szülők gyermekei járnak, s ha majd kicsi lesz, újat kelljen majd építeni. Most jól mutat ez a mesebeli hármast a templom, az ifjúsági központ, óvoda és bölcsőde, de a magyar nemzeti kormány elhatározta, hogy egy nemzeti közösségre szervezi a 13 millió Kárpát-medencei magyarját nemcsak nyelvénél és kultúrájánél, a megőrzése miatt, hanem azért, mert ez az ezer éves küldetése – fogalmazott Grezsa István.

A Nagykaposi Református Egyházközség is örömmel fogadta a magyar kormány döntését a Felvidéki Óvodafejlesztési Programról, amelyről 2017-ben szereztünk tudomást, majd miután a presbitérium jóváhagyta az óvoda és bölcsőde építését, a parókia szomszédságában három telket vásároltunk meg – idézte fel a kezdeteket a gyülekezet gondnoka, Papp László, majd beszélt arról, hogy mivel nem nyert jóváhagyást az első tervezet, újat kellett készíttetni, ami lelassította az építkezési előkészületet. – Így csak az elmúlt év júniusában kezdődhetett meg az építkezés, illetve előtte szükséges volt még az alapok megerősítésére is. A kivitelező egy év elteltével fejezte be a munkálatokat – összegezte az eltelt időszakot a gondnok.

„A sok buktató és nehézségek ellenére a jó Isten megsegített bennünket, s már csak az a célunk, hogy gyermekek töltsék be minél hamarabb a jelenleg még üres tereket” – fogalmazta meg a gyülekezet vágyát is Papp László.

A templomi hálaadó istentisztelet után a gyülekezet átvonult a Kiskakas bölcsőde és óvoda épületéhez, ahol énekekkel szolgált a pedagógusokból álló kórus. Az intézményt szalagátvágással adták át, az érdeklődők pedig bejárhattak az épületet.

www.reformata.sk/szoveg: Iski Ibolya

Hálaadás és öröm az Úrtól kapott lehetőségért Királyhelmeceen és Nagykaposon

„Jézus Krisztus kinyilatkoztatása által”

Gyülekezeti kirándulás ft. dr. Mikó Jenő nyomában

2021.szeptember 12-én indult el a tizenhat fős pozsonyi csapat a keleti végekre, hogy pontosan utána járjon ft. dr. Mikó Jenő, pozsonyi lelkipásztor életének és szolgálatának.

Már maga az odautazás is kalandosnak bizonyult, hiszen egy hatórás út volt mögöttünk, miután megérkeztünk a Borsi Rákóczi Kastélyközpont Brigadéros Szállodába, ahol finom vacsorával vártak bennünket. A társaság nagyobb része fellelkesülve még egy órás ismerkedős játékban vett részt, amelyet nt. Buza Bodnár Aranka lelkész nő vezetett.

A reggeli után megtekintettük a borsi kastélyban található impozáns tárlatot, majd utunkat a Sárospataki Református Kollégium felé vettük, ahol Mikó Jenő nagyfokú tudást szívott magába. Itt tett szert a latin nyelv ismeretére, amit később lelkipásztorként és teológiai tanárként is kamatoztatott. A Sárospataki Református Kollégium ódon falai között ugyan az Iskolatörténeti Múzeum felújítás miatt zárva tart, de a nagykönyvtár impozáns termében bőséges kalauzolást kaptunk, majd a Bibliakertben sétáltunk.

Innen utunk Izdobabeszterbe vezetett, ahol a Nt. Peter Korpa, lelkész és Bajus Tibor gondnok vártak bennünket. A lelkipásztor a templom előtt elmondta a gyülekezet történetét, majd a templomban megtekintettük az anyakönyvi bejegyzéseket Mikó Jenő keresztelőjéről. A gyülekezet gondnoka volt olyan szíves és elkísért bennünket a Mikó-tanyára, ahol lelkipásztorunk született. Ma már az a hosszú családi ház nem áll, de özv. Mikó Ferencné Mártuska néni elbeszéléséből megtudtuk, hogy a Mikó családnak nagy kiterjedésű birtokán saját ménese volt. Az állatok három istállóban voltak elhelyezve.

A közeli Kassai Magyar Református Egyházközségben nt. Orémus Zoltán, esperes-lelkész fogadott bennünket, ahol meghallgattuk a gyülekezet történetét, és megtekinthettük a püspök úr konfirmációi anyakönyvben található bejegyzését. Utunk első napját a Rimaszombati Református Egyházközség templomában zártuk, ahol a megválasztott lelkipásztorok, nt. Molnár Sándor és nt. Kovács Tímár Ildikó vendéglátását élvezhettük. A gyülekezet kisvárosi jellegű életéről és szolgálatáról nt. Molnár Sándorné szül. Pelle Beáta számolt be, aki egyetemi

éveit Pozsonyban töltötte és éppen Mikó Jenő lelkipásztor szolgálati ideje alatt élénken bekapcsolódott gyülekezetünk életébe, és ott kapta az igazán meghatározó hitbeli növekedésének mély impulzusait. A gyülekezet lelkipásztora elmondta, hogy Mikó Jenő két ízben is volt rimaszombati segédlelkész. A Rimaszombati Református Egyházközség sorban 28. és 31. segédlelkésze volt ft. Varga Imre püspök úr mellett. Ennek oka a kötelező katonai szolgálat volt. Nyugovóra a gyülekezet tulajdonában lévő Csillagházban tértünk.

Másnap utunk a Lévai Református Egyházközségbe vezetett, ahol a Kassai lelkész-házaspár szeretetét élveztük. Itt meghallgattuk a lelkipásztor beszámolóját a gyülekezet, valamint a Barsi Egyházmegye életéről, majd egy finom ebéd kíséretében megpihentettük testünket. Ezután a templom felé indultunk el, ahol alkalom nyílt kérdezni. Sok hasznos információt megtudtunk Léváról, a város nemzetiségi arányairól, a városban működő ökumenikus kapcsolatokról és a gyülekezetben működött és épülő református oktatási intézményrendszeréről. Mikó Jenő lelkipásztorunk egy fél éves segédlelkészi szolgálatot töltött Lé-

ván nt. Czegléd Pál lelkipásztor mellett.

A következő állomáshelyünk Érsekújvár volt, ahol lelkipásztorunk a második világháború után elsőként lakott a felépített és renovált gyülekezeti komplexusban. A Sasák lelkész házaspár és a gyülekezeti tagok szeretetteljes fogadtatása során megismerkedtünk a gyülekezet hányattatott 20. századi sorsával, majd rövid beszélgetésre került sor a gazdagon terített asztal mellett. A lelkipásztorral együtt megtekintettük a gyülekezet képeit, ahol megtaláltunk egy képet, aminek a közepén

tekintélyes elődünk, templom- és bérházunk építője ft. Balogh Elemér ült. Mikó Jenő az érsekújvári segédlelkészi éve alatt beszolgált több anyaegyházközséget az akkori Dél-Nyitrai Egyházmegyében. Martos, Imely, Ógyalla, Bagota-pusztá, Csúz református népe élénken emlékszik vissza az ő lendülettel teli éveire, amit nt. Nagy Sándor esperes mellett végzett. Ebből az időszakból egy képet adományoztunk az érsekújvári testvéreknek, amit az imelyi gyülekezeti ház fala őrzött meg az utókor-nak.

Utolsó állomáshelyünk, Vágfarkasd volt, ahol Mikó Jenő több mint 20 évet töltött el. Itt egy teljesen új, az akkori kornak megfelelő lelkészlakot épített az enyhülő 1960-as évek végén,

aminek dokumentációját a Pozsonyi Református Egyházközség őrizte meg egészen 2021.szeptember 14-ig. Ezek a hivatalos okmányok a vágfarkasdi gyülekezetet illetik, amit a lelkipásztor szeretettel nyújtott át az ott szolgáló nt. Erdélyi Pál lelkipásztor-nak. Miután meghallgattuk a lelkipásztor beszámolóját, megtekintettük a gyülekezet templomát és a gondosan odakészített anyakönyveket, egy lucullusi lakomára invitáltak bennünket a helyi dalárda tagjai. A megterített asztal mellett sziporkázó élmények és visszaemlékezések hangzottak el, amik bennünket

is víg örömmre és hálaadásra buzdítottak. Miután elbúcsúztunk a vágfarkasdi gyülekezettől hazafelé vettük az irányt. Az autóbusszban még egy közös imádság és éneklés zárta együttöltött időnk, majd a lelkipásztor által elkészített kvíz, ami visszaemlékezés volt a két és félnapos kirándulásra.

Köszönjük a mindenható Istennek, hogy hű Pásztorunk volt az út során. Hálaadás van a szívünkben minden vendéglátó intézmény és gyülekezet irányába, akik fogadtak bennünket és szeretetük árán gazdagodtunk, mert tudjuk, hogy mindez „Jézus Krisztus kinyilatkoztatása által” (Gal 1,12) nem valósult volna meg. Övé legyen a dicsőség mindenért.

Buza Zsolt

Nők a reformációban

Wittenberg hajnalcsillaga

Katharina von Bora (Bóra Katalin (1499-1552))

Istennek szolgálni s ezzel egyidőben aktív családi életet élni – merőben új fogalom volt a protestantizmus hajnalán. Az egyházban szolgáló emberek – papok, szerzetesek, apácák – el kellett, hogy fogadják, hogy nem alapíthatnak családot, mivel a házaseletet és az egyházi szolgálatot összeegyeztethetetlennek tartották. Az anyagilag nehéz helyzetbe került nemesek, megfelelő hozomány híján, gyakran kolostorba küldték lányukat, ezért a kényszerű hajadonság és bezártság kevés érvényesülési lehetőséggel szolgált. A protestáns tanok terjedése azonban ebben a helyzetben is változásokat hozott.

Bóra Katalin is hasonló sorsból menekült meg, s fordultatos életútja a protestáns lelkészcsalád úttörői közé tartozott. 1499-ben született, elszegényedett nemesi család lányaként, s hamar, 5 éves korában már bentlakásos bencés kolostor-iskolában tanult és lakott Brehnában. 9 éves korában Nimbschen-be került, ahol a cisztercita kolostor rendfőnöknője éppen Katalin nagynénje volt. Itt tanult meg írni és olvasni, később a latin nyelvet és az éneklést is. Valószínűleg ezen a helyen ismerkedett meg a működőképes gazdaság irányításának alapjaival is. 1515-ben fogadalmat tett, és apácaként

szolgált, a világtól szinte teljesen elzártan. Több társnőjével egyetemben, egyre nyugtalanabb lett, s elégedetlen volt az életével, a kitorés lehetőségének reménye nélkül.

Luther Márton eközben a protestáns mozgalom kiemelkedő alakjává vált, 1517. október 31-én kihirdetett (wittenberg-i templomajtóra felszegezett) tételei következtében. A futótűzként terjedő tanok szintén érdekes úton juthattak el a világtól elvonultan élő kolostor lakóihoz: Katalin rendtársa ugyanis Magdaléna von Staupitz volt, akinek rokona az a Johann von Staupitz, aki az akkor még ágoston-rendi szerzetesként élő Luther tanára és gyónatáppapja volt. Luther Márton az ő ösztönzésére ismerte fel az egyedüli (megváltó) kegyelem (sola gratia) valóságát. Az 1520-as évek elején Magdaléna útján juthattak el azok a röpiratok a zárdába, amelyek a házasság Istentől

való eredetéről és a szerzetesi esküről szóltak, valamint egy olyan irat is, amely felsorolta az okokat, melyek szerint az apácák Istennek tetsző módon hagyhatják el a kolostorukat, s feleségként és anyaként is szolgálhatnak az Ő dicsőségére. Ez a gondolat Bora Katalinban és kilenc másik rendtársában megérlelte az elhatározást, hogy felhagynak a zárda-élettel. Kérésük azonban merev elutasításba ütközött, ezért Katalin egyenesen Luther Mártonnak küldött segélykérő üzenetet.

Luther pedig felvette a kapcsolatot egy helyi kereskedővel, Torgau városának egyik tanácsosával, Leonhard Köp-pével, aki rendszeresen heringet szállított a kolostorba. Az apácákat 1523. Április 4-én, nagyszombat éjszakáján heringes hordókban szöktették ki a kolostorból, halálbüntetés terhének veszélye alatt. A kolostort körbevevő erdő ugyanis György herceg tulajdona volt, s halállal büntették azokat, akiket elfogtak az apácák szöktetése közben, ugyanakkor, ha apácát katolikus területen fogtak el, azonnal visszavitték a kolostorba.

A szöktetés sikerrel járt, a lányok családjai azonban félték őket visszafogadni, nehogy összeesküvéssel vádolják meg őket, a lányokat ezért a wittenberg-i jegyzőnél, a Reigenbach-házban szállásolták el. Az elkövetkezendő két év során Luther apai felelősséget vállalva, férjhez adta az összes lányt, kivéve Katalint. Katalinnak több kérője volt, egyikük egy tehetős család sarja, Baumgartner Jeromos, ám a kérő családja rövidesen véget vetett. Egy másik kérő, az Orlamündében lelkészként szolgáló Gaspar Katz sikertelenül igyekezett elnyerni Katalin szívét.

Katalin házvezetőnői feladatokat látott el, s gyakran tett látogatást Lucas Cracnachnál és feleségénél. Egy beszélgetés során elmondja Luther jóbarátjának, Nikolaus von Armsdorfnak, hogy egyedül Luther vagy maga Armsdorf feleségeként tudja elképzelni a jövőjét.

Luther Márton előbb vonakodott: egyrészt, próbál ragaszkodni szerzetesi esküjéhez, másrészt azonban az egyik szökött apácát, Ave von Schönfeldet szemelte ki magának, viszont addig tétovázott, míg a lány megunta a várakozást, és máshoz ment feleségül. Miután Luther tudomást szerzett Katalin szándékáról, gondolkodóba esve, a Szentírásban ke-

reste a választ, majd egyre többször látogatott el a Reigenbach-házba. Ebben az időben a jónevű wittenberg-i egyetemen tanított Melanchtonnal együtt, aki meglepő módon, ellenezte a frigyet. Úgy vélte, hogy ez a házasság rossz hatással lesz a reformáció ügyére, majd Katalint azzal vádolták, hogy rossz hírű és alkoholista.

Miután döntött, Luthert már semmi sem tántorította el szándékától, és 1525. június 13-án, a 41 éves Luther szűk körben feleségül vette a nálánál 17 évvel fiatalabb, 26 éves Katalint. Egyik levelében úgy írt arról, hogy azért döntött a házasságkötés mellett, mert az „örömet okozna az apjának, felháborítaná a pápát, megnevettené az angyalokat és megríkatná az ördögöket.” A száz választófejedelem, János házassági ajándékként az omladozó egykori Ágoston-rendi Fekete-monostort adta át a házaspárnak. Katalintól elvárták, hogy a kor szokásai szerint,

csendben háttérbe húzódva végezze a házvezetés rá háruló kötelességét. Katalin azonban hatalmas mértékben járult hozzá a reformáció terjedéséhez és a protestáns házasság eszményének kialakulásához.

Luther már a kezdetekkor felismerte felesége rátermettségét, és társként tekintve rá, Katalinra bízta az egykori monostor igazgatását, az asszony pedig komolyan véve feladatát, az évek során jövedelmező gazdaságot épített ki: jó üzleti érzékkel szarvasmarhatenyésztést és zöldségtermesztést indított el a monostorhoz tartozó területeken, valamint gyümölcsös-kerteket, halastavakat és egy sörfőzdét is alapított. Emellett, a járványoktól sújtott városban kórházat működtetett, ahol felügyelte és részt vett a betegápolásban. A jövedelmező gazdálkodás lehetővé tette, hogy felújítsa a Fekete-monostort, még luxusnak számító fürdőszobákkal is ellátta az épületet, ahol ők maguk is laktak. Az üres szobá-

kat diákoknak adta ki, akik Lutherék asztalánál étkeztek, gyakran 30-40-en is egyszerre. Aktívan részt vett a latinul folytatott asztali beszélgetéseken, amelyek később Luther „Asztali beszélgetések” című könyvét ihlették. Szomorú tény, hogy a könyv későbbi szerkesztései során Katalin hozzászólásait kihagyták vagy egy jelenlevő férfinak tulajdonították.

Esténként Luther az előadásain vagy prédikációin dolgozott, Katalin pedig segített az írássok javításában. Katalin rácsáfolta a reformátorok félelmeire, férjét nemhogy gátolta volna utazásaiban és munkájában, hanem éppen ellenkezőleg, határozott kézzel vezetett háztartása és jövedelmező befektetései jelentősen támogatották a reformáció ügyének terjesztését. A házukban elszállásolt diákok, jövedő lelképászorok pedig Lutherék házasságán keresztül tanulhatták a protestáns házasság alapjait, amelyben az asszony művelt partnerként, az akkor kor mércéjével, egyenlő társként járul hozzá a házasság kiteljesedéséhez.

Luther tisztában volt azzal, mit köszönhet a feleségének, ezért leveleiben Kata Úrnak („Herr Kate”) vagy Wittenberg csillagának nevezte őt. Katalin hajnalban kelt, férjét rendszerint hagyta aludni, mivel tudtában volt annak, hogy Luther gyakran késő éjszakáig dolgozott. Katalin, saját bevallása szerint, hétfelé kellett, hogy szakad-

jon, ha mindenben meg akarta állni a helyét, mint földművelő, sörfőző, fejő-lány, szakácsnő, kertész, vincellér és alalmaznaosztó a koldusok számára, emellett doctorissa is, akinek figyelnie kell arra is, méltó társa legyen férjének.

Eközben hat gyermeknek adott életet, 3 fiúnak és 3 lánynak – a lányok közül ketten gyermekkorukban meghaltak. A fiúk, felnőve, jogi pályát választottak, s a város vezetésében helyezkedtek el. A ma élő Luther-család tagjai mind Margit lányuk leszármazottai. Saját gyermekei mellett négy árvát, köztük Katalin unokaöccsét is befogadták.

Luther felesége iránti megbecsülését a végrendeletében is kifejezte: a kor hagyományaitól eltérően, vagyonát nem gyermekeire, hanem feleségére hagyta. Döntését azzal indokolta, hogy nem szeretné, ha Katalin szorulna a gyermekek jóindulatára, hanem inkább ők függjenek anyjuktól. Luther Márton 1546-ban bekövetkezett halála után a törvénytör-

a végrendeletet semmisnek nyilvánította.

Luther halálát követően, bár a német vallásháború kitöréséhez pestis- és himlőjárvány társult, Katalin diákok kosztoltatásával próbálta fenntartani megmaradt családját, végül a járvány elől menekülniük kellett. A háború során a gazdaságot szétlopták, a Fekete-monostort megrongálták. Katalin János Frigyes választófejedelem jóvoltából képes volt fenntartani családját, azonban nem tudta eladni a földjeiket, ezért szegénységben éltek.

Többszöri költözés után visszatértek Wittenbergbe. 1552-ben a rossz termés és a pestisjárvány miatt Torgau felé vették útjukat. Ezen az úton a megvadult lovak

miatt Katalin kocsiról a város melletti vezárokba esett. Három hónapon keresztül alig volt eszméleténél, majd tüdőgyuladást kapott, amelyből már nem épült fel. 1552. december 20-án, 53 évesen hunyt el. Férjétől távol, a torgau-i Mária-templomban temették el, s utolsó szavaival is Krisztushoz való ragaszkodásáról beszélt.

Halála után a már felnőtt gyermekei a monostort eladták a wittenberg-i egyetemnek. Leszármazottai közül többen is köztisztviselőként álló személyiségek lettek, köztük Paul von Hindenburg (1847-1934), Németország egykori elnöke, valamint Eulenburg és Hertefeld hercegei és grófjai.

E kivételes asszony emlékére Witten-

bergben szobrot emeltek az egykori, ma múzeumként szolgáló Ágoston-monostor udvarán, amely jelképe annak, hogy egy hitvalló, becsületes asszony miként tud a maga egyszerű eszközeivel az Úr dicsőségére hatékonyan szolgálni.

„Tanúját hű hitvesi szeretetnek Luthernek nem feledte asszonyát volt nemzet hőse, volt gyűlölt eretnek- Katája mindvégig mellette állt.”

(Scholz László-Luther végrendelet részlet)

forrás: Magyar evangélikus Bibliográfia, Martin Treu: Katharina von Bora tabletalkmagazine.com, mult-kor.hu

Györky Szilvia

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Hol van a valódi zsidóellenesség?

Nagy nyugati – főleg angol – napilapok szívesen cikkeznek a magyarországi zsidóellenességről. Az izraeli újságokban semmi sem olvasható ilyen magyarországi jelenségről, de az alábbi cikk, amely az *Isral Heute* című folyóirat júliusi számában jelent meg, mutatja Jézus által mondottak igazát: **„Képmutató, előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből, és akkor jól fogsz látni, hogy kivehesd a szálkát atyádfia szeméből.” Lukács 6,42b0**

„Ideje, hogy a zsidók felébredjenek”

Yochy Davis, zsidó közösségi vezetőnő beszámolója az antiszemitizmus árnyékában élő angliai zsidóság mindennapjairól.

Az elmúlt hetekben gyakoriak voltak az Izrael ellenes tüntetések Londonban, amelyek zsidóellenes üzenetük volt. Ezekről Izraelben nem nagyon vettek tudomást. Valószínűleg a progresszív izraeli hírközlő eszközöket nem döbbsenti meg a „virágzó”, „emberjogi” köntösben megjelenő antiszemitizmus, amelyeknek valódi mi-volta egyre inkább lelepleződik.

Az izraeli média hajlamos a palesztinok iránti szimpátia közvetítésére a nemzeti elkötelezettség ellenében. Ennek eredménye, hogy az izraeli közvélemény csak korlátozott mértékben van tisztában a valós helyzettel. Az újság-

íróknak mintha nehezükre esne az angliai és amerikai zsidóság mellett kiállni, akik a palesztinokat támogató tömegek tüntetéseivel szembesülnek naponként New York és London utcáin, hallva felhívásaikat: „Palesztina szabad lesz a folyótóé a tengerig.” (Ehhez hasonló jelszó alatt akarták megsemmisíteni a zsidó államot arab szomszédjaik, „zsidókat a tengerbe szorítani”)

Ez nem jelenti, hogy az izraeliek ne

hogy a rakétatámadások ellenére Izrael még mindig biztonságosabb számukra, mint a világ bármely más helye. Sajnos ezek a hangoskodó progresszív zsidó hangok háttérbe szorítanak olyan zsidókat, akik készek testi épségüket és életüket is kockáztatni Izrael érdekében. Egy ilyen önfeláldozó zsidó nő az Izraelben született Yochy Davis is, Izrael egyik szószólója és képviselője a Brit Zsidók Szervezetében, kinek szava nagy jelentőséggel bír.

Az utóbbi 25 évben London egyik negyedében él. A beszélgetés elején kérte, hogy ne említsük sikeres vállalkozásának a nevét, mert fél, hogy a BDS mozgalom, amely Izrael állam megsemmisítésére törekszik, közben az álságos módon a palesztinokat áldozati szerepben mutatja be. Kérdésemre válaszolva, hogy a jelenlegi antiszemita

figyelnék a brit szigeteken és az Amerikában élő zsidóságot. Ez fogják tenni, ha a zsidó közösségeknek menekülniük kell Londonból és New Yorkból. Izrael kész befogadni olyan anticionista személyiségeket is, mint Noam Chomsky és Gloria Stein, akik az antiszemita gyűlölet elől nem menekülhetnek. Valóságban ez a JStreet-csoport is tudja, hogy Izrael ingyenesen kimenekíti őket, ha vészhelyzet áll elő. Menedéket Izraelben találnak majd, mondja Yochy Davis. Sokatmondó,

hullám és gyűlölet, amelyet London utcáin lehet látni, új kezdeményezés? „Nem.” Hangzik a válasz. Ez 2014-ben kezdődött, a Gáza-i háború idején. Akkor jelentek meg a gyűlölködők a nyilvánosság előtt, s én akkor lettem Izraelt pártoló aktivista. Nem tudom elfelejteni a holokausztot túlélő édesapám akaratát, hogy ezt tegyem. Valójában a dolgok nagyon nehezzé váltak, amikor Jeremy Corbyn lett a brit Munkáspárt vezetője. „Amikor Corbynt megválasztották, a zsi-

dó lakosság a bőröndjein ült” –mondja. A brit zsidók ma is veszélyben vannak csak azért mert zsidók. Pár nappal korábban egy egészségügyi nővér, aki kis palesztin kitűzőt viselt, a véradásra jövő zsidó polgárnak, miután az vért adott, egyértelműen jelezte, hogy majd elvágják a torkát. Egy Essex grófságban élő rabbit mohamedánok megtámadtak, s napokkal korábban egy média aktivistát, Joseph Cohent szintén muszlimok támadtak meg. „Mindenki, akinek zsidó külseje van, célkeresztbe kerül.” Az a kevés zsidó, akik Palesztina zsidótlánitsa ellen tüntetett, rendőrségi védelem híján, sú-

lyos sérüléseket szenvedtek volna, ahogy Yochy elmondta. A 15 zsidó tüntetővel szemben ezrek léptek fel. A gyűlölet, amely a zsidóellenes közösség tagjainak szeméből áradt, félelemkeltő volt. Kövekkel, üvegekkel, tűzoltó készülékekkel a kezükben fordultak a zsidók maroknyi csoportja ellen, s csak a jelenlévő rendőröknek köszönhető, hogy nem került sor komolyabb atrocitásokra. A következő szombaton mintegy 150 000 tüntető skandálta, hogy „Halál a zsidóknak!”. A videofelvételen hallható, amint egy mohamedán azt kiáltja, hogy a zsidók lányait erőszakolják meg.

Azoknak a bátor, Izrael és a zsidóság mellett kiálló személyeknek, mint Yochy Davis és Joseph Cohen, a hangja szinte elvész a jól fizetett és jól szervezett gyűlölet gépezet hangoskodásában. A zsidó közösség Izrael és a brit kormány segítségét kéri hangoztatva: „Az angliai zsidó közösségi vezetők semlegesek maradnak, Izraelnek kell segítenie a zsidó közösséget, s a kis zsidó közösségek önmaguk védelmével is foglalkozniuk kell. Eljött az idő, hogy a zsidók felébredjenek.”

Tsvi Sadan, Israel Heute ford. Csoma László

A Kárpát-medence reformátussága

Vezessétek Jézushoz a gyermekeket

Nem csupán mesélni kell nekik a Megváltóról, de példamutató élettel Jézushoz kell vezetni a ránk bízott kicsinyeket – mondta Zán Fábián Sándor kárpátaljai püspök a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) ünnepélyes tanévnyitóján Nagyberegen.

Mutassunk jó példát a gyerekeknek, ne a világra bizzuk nevelésüket, ne a mindenholnán rájuk zúduló információáradat határozza meg világlátásukat, hanem vezessük őket Jézushoz -- mondta Zán Fábián Sándor püspök

Nagyberegen került sor a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) ünnepélyes tanévnyitójára, amelyen részt vettek diákok és tanárok a KRE intézményeiből és a Tanügyi Bizottság felügyelete alatt működő hitoktatók, lekipásztorok is. Az ígét Zán Fábián Sándor kárpátaljai püspök hirdette: „Engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa” – szólta a jézusi felhívás a

tanítványokhoz, s szól ma szülőkhöz, nagyszülőkhöz, gyülekezetekhez egyaránt. Nem csupán mesélni kell nekik a Megváltóról, de példamutató élettel Jézushoz kell vezetni a ránk bízott kicsinyeket. És ehhez nem szabad elvesztegetni az időt: most kell lépni, most kell cselekedni, amikor fogékonyak jóra, rosszra egyaránt. Mutassunk nekik jó példát, ne a világra bizzuk nevelésüket, ne a mindenholnán rájuk zúduló információáradat határozza meg világlátásukat, hanem vezessük őket Jézushoz, mert ilyeneké az Isten országa. Egyébként arra is van példa, hogy az ő tiszta lelkük, hitük viszi közelebb Istenhez a felnőtteket is. Csak ne akadályozzuk őket ebben. Gyermeki bizakodásra Istenre való hagyatkozásra van szükség – fogalmazott a püspök.

Tóth László, a Nagyberegi Református Líceum lelkészigazgatója, a KRE Tanügyi Bizottságának elnöke felelevenítette a 28 évvel ezelőtti eseményeket, amikor elindult az első egyházi líceum Nagyberegen. Először történt, hogy egy tanévnyitón ígét lehetett olvasni és Istent dicsőítették. Akkor 21 diákkal indultak, mára több mint 1100-an tanulnak egyházi intézményekben: tizenhat óvodában 539 gyerek, a négy líceumban 568 diák. A lelkész arra biztatta a tanárokat, hogy az ismeretátadás mellett a gyermekek lelkének gazdagításával is foglalkozzanak, az osztálynaplóval együtt a Bibliát is vigyék be a tantermekbe, mert az ismeret önmagában nem ad többet, mint bármelyik oktatási intézmény. A református líceumok és nevelési, oktatási egységek a fizikai ismereten túl, a „lelki ismeretet” tartják a legfontosabb értéknek, az Isten megismerését, a vele való kapcsolatot. A tanügyi bizottság elnöke köszönetet mondott a magyar kormány támogatásáért is.

Köszöntötte az egybegyűlteket Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja Békésiné Lukács Angéla is, aki megerősítette: a magyar kormány elkötelezett a határon túli kisebbségek iránt.

ségek támogatásában. Elmondta, hogy a kitartó munka és az anyaországi segítség kell, hogy találkozzon egymással. A konzul biztatta a diákokat tudásuk gyarapítására, hogy megérthessék Istentől elrendelt küldetésüket.

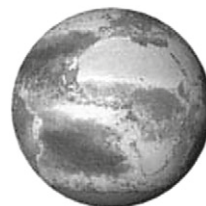
A líceumok verses, énekes szolgálata után Páll László beregrákosi és kajdanoi lelkipásztor imádságban könyörgött az idei tanév áldásaiért és kérte Isten jelenlétét és segítségét, majd Zán Fábian Sándor kért áldást a jelenlévőkre, az új tanévre.

Ulicza Tamás, Fotó: Fábian Zoltán/www.reformatus.hu

A líceumok diákjai versekkel és énekekkel készültek az alkalomra

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

CENTENÁRIUMI HÁLAADÁS NAGYVÁRADON A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLETÉRT

Száz évvel ezelőtt alakult meg a Trianon utáni helyzet kényszerítő körülményei között a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület. Ezen a hétvégén Nagyváradon nagyszabású ünnepi emlékezés sorozattal adtak hálát a történelem Urának a partiumi reformátusság megtartásáért, és a 100 éves egyházkerület életéért. Pénteken az egyházkerületi székház tanácstermében három értékes könyvet mutattak be. „Uraim! Sursum corda! Fel a szívekkel!” címen dr. Pálfi József Sulyok-monográfiáját az új egyházkerületért küzdő első püspök életéről. Továbbá az Emődi András egyházkerületi levéltáros által szerkesztett Királyhágó-melléki Református Egyházkerület 100 emlékkötetet és a Pécsi L. Dániel által írt A Királyhágó-melléki Református Egyházkerület címerei-t bemutató könyvet. Ülésezett a Magyar Református Egyház Generális Konventje is, az anyaországi és a határon túli egyháztestek püspökeinek és főgondnokainak részvételével. Szombaton került sor a székház udvarán a hálaadó ünnepi istentiszteletre, úrvacsoraosztással. A vendégeket és a lelkipásztorokat Csüry István püspök köszöntötte. Az ünnepi íghirdetést az ebből az alkalomból készített nyílttéri szószéken dr. Fekete Károly debreceni püspök végezte. A közel 1000 gyülekezeti zászlót Balog Zoltán püspök, a Magyarországi Ref. Egyház zsinati lelkészi elnöke áldotta meg. Vinczéné Pálfi Judit lelkész, a kerület missziói előadója átadta azt a szépen bekötött Covid-Biblia példányt, amit szorgos gyülekezeti tagok kezei készítettek, lemásolva a Szentírás egyes könyveit a világjárvány bezártságának idején. A későbbiekben a 14 kötetből álló Biblia teljes kiadása is elkészül. Ebből az alkalomból Kedves Olvasóinkkal megosztjuk a Partiumi Egyetem rektorának, dr. Pálfi József professzor-lelkésznek emlékező írását a kerület hanyattatásokkal teli születéséről.

(Az ünnepségről készült videó megtekinthető: <https://www.facebook.com/kiralyhagomellek/videos/157425103235561>)

Írja Dr. Békefy Lajos

„A nagy háborút követően a korábbi Nagy-Magyarország teljes körű átalakuláson ment át. Az 1920. június 4-i trianoni békediktátum döntésével a magyar nemzet életében ezeresztendő múltat írtak át ekkor. Különböző szem- és nézőpontból vizsgálva a történeteket, azt mondhatjuk, hogy koráb-

ban nem tapasztalt, újszerű, ekkor még beláthatatlan, de hosszútávra kiható folyamatok kezdődtek el, mind az Anya[1]szentegyház népe, mind a politikai nemzet, a Kárpát-medence nemzetei, azon belül pedig a magyar társadalom, a családok és az egyének életében egyaránt. Az országhatár

módosítást követően egyházi szempontból is teljesen új egyházi adminisztrációs és közjogi helyzet alakult ki. Az egykori nagy kiterjedésű Tiszántúli Református Egyházkerület (TRE) nyolc csonka (máramaros-ugocsbai, nagybányai, szatmári, nagykárolyi, érmelléki, bihari, nagyszalontai, és békés-bánáti) egyházmegyéje a nagyhatalmak által ratifikált határmódosítás következtében a Romániához csatolt oldalon maradt, több mint ne[1]gyedmilliónyi lélekszámmal együtt. Következésképpen a csonka egyházmegyékből szükségszerűen kellett létrehívni a Királyhágó-melléki Református Egyházkerületet (KRE).

A KRE egy sajátos történelmi-földrajzi területen létrejött egyházi/vallási/felekezeti adminisztrációs megnevezés, mert több mint a Partium, mivel nemcsak a történelmi Részeket (Pars Hungariae – Hungária Rész) foglalja magába, hanem Máramarost és a Bánságot is. Nevét bukaresti nézőpontból a Királyhágóhoz viszonyított földrajzi fekvéséről kapta. Százestendő történetében három, egymástól markánsan elválasztható korszakot lehet megkülönböztetni: az első 1920–1940, a második 1947–1989 és a harmadik 1990-től napjainkig tart. A korszakolás rendjén néhány esztendő kimaradt, de nem véletlenül. Az 1940. és 1945. közötti öt esztendő a restitutio in integrum elvének megfelelően a „haza vagy visszatérés” szervezésének átmeneti időszaka, amely csak

részben valósulhatott meg a második világháború viszonyai között. A Trianonban meghozott döntés és az 1919. decemberi Clemenceau-vonal meghúzása közötti, országokat elválasztó demarkációs határsáv Romániába eső keleti oldalán rekedtek bénultságuk ellenére sem télenkedtek sokáig. Az események, amelyek lépésenként hozták a Romániában rekedteket, az új határ meghúzása után felgyorsultak és felelősségteljes, határozott döntéseket hozva tették meg a szükséges lépéseket. Az egyházi legfőbb (püspöki) hatóság nélkül maradt csonka egyházmegyék gyülekezetei, iskolái és egyéb egyházi intézményei rögtön a modus vivendi (békés egymás mellett élés) lázas válaszkéréséhez fogtak. Az újszerű nemzet- és egyházpolitikai élethelyzet kezdetén még mindenki abban reménykedett és bízott, hogy a nagyhatalmak csak ideiglenes döntést hoztak, amely rövidesen megváltozik majd, ezért szükségtelen hosszútávra

berendezkedni. Az itt rekedtek gyors, határozott, felelősségteljes döntéseket hozva terveztek és tette ki-kí a maga módján azt, amit tudott, tehetett és lehetett. Igaz, semmi sem ment egyértelműen, gördülékenyen egyik napról a másikra. Az akkor még nevesincs, levegőben lógó, gazdátlan egyháztestben, a kezdet kezdetén két jövő-koncepció körvonalazódott, két markáns szellemi tábor képviselőjében. A quovadis kérdésének megválaszolására két alternatíva kínálkozott: elsőként az Erdélyi Református Egyházkerülethez (ERE) való csatlakozás, második pedig egy önálló, új egyházkerület létrehozatalának gondolata fogalmazódott meg. Az egyik tábor képviselői – Széll György és társai – úgy látták volna jobbnak, ha az árván maradt csonka egyházmegyék a nagy, erős, jól szervezett és közel félévezredes tradíciókkal rendelkező ERE-hez csatlakoznak addig, amíg az ideiglenes állapot elmúlik és helyreáll a ko-

rábbi rend.

A másik tábor képviselői – Sulyok István és társai – az önálló egyházkerület gondolatát tartották életképebb megoldásnak. Ezzel együtt mindenki tudta, hogy a megosztottság semmi esetre sem szolgálja a helyes megoldást. A két tábor közötti elvi küzdelemből az utóbbi került ki győztesen. Első ízben először 1920. dec. 14-én, a csonka közgyűlésen, majd számtalan tárgyalást, egyeztetést követően teljes összhangban mondták ki 1921. augusztus 16-án az új egyházkerület megalakulását Nagyváradon. Az állami legitimációra még hosszú évekig kellett várni, mert az Egyházkerület hivatalosan elismerő dekrétum csak 1939. nov. 22-én született meg. Száz esztendő múltán, éppen az idei 2021. esztendő augusztusában volt ennek a történelmi jelentőségű eseménynek a centenáriuma. Sulyok Istvánt egymásután háromszor (1921, 1926, 1940) választották meg a KRE püspökéül.

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Most is azért meg, és lássátok meg azt a nagy dolgot, amelyet az visz véghez szemeitek előtt.” (1Sámuel 12:..)
2. „Oh Uram, Izráel! igaz vagy te, mert meghagytál minket, gyanánt, mint e mai nap bizonyítja. Ímé előtted vagyunk és nem állhatunk meg előtted e miatt!” (Ezsdrás 9:..)
3. „Hallgass hát, én hadd beszéljek; én kérdezlek, te taníts meg engem!” (Jób 42:..)
4. „Mert szemem előtt van, és hűségemben-kelek.” (Zsoltárok 26:..)
5. „És minden az Úr tanítványai lesznek, és nagy fiaid békeessége.” (Ézsaiás 54:..)
6. „Ismét szóla azért Jézus, mondván: Én vagyok a világ: aki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az világossága.” (János ev. 8:..)
7. „Azért hát maga ad számot magáról az Istennek.” (Rómabeliekhez 14:..)
8. „Most pedig a Jézusban ti, kik egykor távol valátok, lettetek a Krisztus vére által.” (Efézus 2:..)
9. „Az Úr pedig a ti szívetekeket az Isten iránt való szeretetre, és iránt való állhatatosságra.” (2Thesszalonika 3:..)
10. „..... nem angyaloknak vetette alá a világot, amelyről szólunk.” (Zsidókhöz 2:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsóimihályi. Megfejtéseiket **2021. november 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Drahňov**, vagy e-mail-ben a **refujasg.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: POZSONYI E.M.: Családi Irén, Beke Sarolta - **Nagymegyer**; özv. Szloboda Anna, özv. Sándor Józsefné - **Réte**; Mackó Zsuzsanna - **Dolná Streda**; KOMÁROMI E.M.: özv. Varga Béláné - **Bátorkeszi**; Fülöp Gulyás Erzsébet - **Párkány**; Kacz Mária, Baranyai Margit, Pinke Júlia - **Marcelháza**; Tóth Irma, Németh Irén - **Kamocsa**; Farkas Irma - **Negyed**; BARSZ E.M.: Németh Sándorné - **Nyírág**; Kakas Sándor - **Nagysalló**; Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat**; Császár Viola - **Töhöl**; Pásztor Zsófia - **Zselíz**; özv. Földi Jenőné - **Érsekkéty**; GÖMÖRI E.M.: Faragó Irén - **Harmac**; Csank Szerénke - **Nagybalog**; Schiller Mária - **Tornalja**; Jakab Edit - **Jéne**; ABAÚJ-TORNAI E.M.: Metti Ferencné - **Migléc**; özv. Pataky Zoltánné - **Abaújszina**; Csáji István - **Nagyida**; özv. Végvári Zoltánné - **Perény**; Juhász András, Juhász Zsuzsanna, Dringus Júlia, Matesz Viktória - **Csécs**; Szabó Gyuláné, **Lucska**; özv. Kövesdi Jánosné - **Reste**; Majláth Istvánné - **Kassa**; özv. Komjáti Istvánné, Nagy Sándor, Kerekes Béláné - **Felsőlanc**; Szaniszló Judit - **Szeszta**; özv. Kovács Zoltánné - **Rozsnyó**; Szanko Mónika - **Berzété**; ZEMPLÉNI E.M.: Csernyánszky Erzsébet - **Imreg**; Vida Bodlárka - **Ladmóc**; Kiss Erzsébet - **Nagykövesd**; Kendi Zsuzsanna - **Zétény**; Rác Júlia - **Kisgérés**; Kiss Magdaléna, Mladanec Irén - **Bodrogszerdahely**; Egri Klára, özv. Gerényi Lászlóné - **Örös**; Máté Etela - **Kiskövesd**; özv. Oláh Istvánné - **Hardicsa**; Krajník Jánosné - **Szürnyeg**; Czető Pál - **Bély**; Orosz Enikő - **Ágcsernyő**; Gönczy Júlia - **Bacska**; Árvay János - **Zemplén**; UNGI E.M.: özv. Molnár Sándorné - **Kisráska**; özv. Ladányi Lászlóné - **Deregyő**; Dupály Csilla - **Abara**;
Jutalmazottak: Beke Sarolta, Nagymegyer; Kacz Mária, Marcelháza; Kakas Sándor, Nagysalló; Schiller Mária, Tornalja; özv. Pataky Zoltánné, Abaújszina; Kiss Erzsébet, Nagykövesd; özv. Ladányi Lászlóné, Deregyő

Követni Jézust

Kedves Olvasóink! Az Újszövetség lapjain gyakran olvassuk, hogy Jézus Krisztust rengeteg ember veszi körül. Mondhatnánk, hogy özönlöttek hozzá az emberek, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint a farizeusok. Ezek között az emberek között voltak olyanok is, akik nem csak egyszeri alkalomnak tekintették a vele való találkozást, hanem Jézussal is akartak maradni. Követni akarták Őt. Most épp erről, Jézus követéséről fogunk egy kicsit beszélni, mégpedig az alapján, amit Jézus tanít az Ő követéséről. Lukács evangéliumának 9. fejezete azzal fejeződik be, hogy Jézus három emberrel beszél arról, mit is jelent Őt követni. Nézzük hát, miről is van szó.

Jézus Jeruzsálem felé halad, amikor odamegy hozzá egy ember, aki azt mondja: „Követlek, akárhova mégy.” Jézus válasza egy kissé megdöbbenő. Nem azt mondja, hogy örülök annak, amit mondasz, hanem ezt: „A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük, de az Emberfiának nincs hová a fejét lehajtatnia.” De vajon miért mondja ezt? Biztos nem véletlenül. Arra akar világosan és határozottan rámutatni, hogy az ő követése nem egy földi, világi dicsőséggel együtt járó dolog. Ha valaki azért akar Jézus követője lenni, mert úgy gondolja, hogy az ezen a világon előnyökkel járhat, mert

gazdagabb, hatalmasabb lehet másoknál, az nagyon téved. Jézus követése ugyanis olyan szolgálat, mely leginkább megpróbáltatásokkal jár együtt. Sokszor lenéznek, bántanak, elutasítanak bennünket. Csupán Isten kegyelmében, szeretetében, áldásaiban nem szenvedünk hiányt, ami sokkal több minden földi gazdagságnál.

A második embert Jézus szólítja meg. „Kövess engem!” A megszólított válaszolt: „Engedd meg, hogy előbb elmenjek, és eltemessem az apámat.” Jézus ismét megdöbbenő választ ad: „Hadd temessék el a halottak a halottaikat.” Nem engedi ennek az embernek, hogy eltemesse az apját? Nem valószínű, hogy így lenne. Inkább arról van szó, hogy ha valaki elhívást kap az Úrtól, az nem késlekedhet. Semmi és senki sem akadályozhatja abban, hogy a szolgálatát, melyre Jézus elhívta, végrehajtsa. Kapta az elhívást, indulni kell, szolgálni kell.

A harmadik ember megszólítja Jézust, és mondja: „Követlek Uram, de előbb engedd meg, hogy búcsút vegyek házam népétől.” „Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.” – jött a válasz. Jézus egy olyan mondatot mond, amit akkoriban mindenki értett. Ha valaki elkezdett szántani, annak előre kellett néznie, nehogy eltévedjék a barázdát. Aki követni akarja Jézust, az

mindig előre néz. Éppen az adott feladatra figyel. Ahogy Pál apostol is mondja, ami előtte van, annak feszül neki.

Jézus követése tehát nem kínál evilági babérokat. Az elhívást meghallva nem szabad késlekedni, azonnal szolgálatba kell állni, és mindig előre kell tekinteni, hogy a Krisztus által ránk bízott feladatokat maradéktalanul végrehajtsuk. Amit pedig ezért kapunk az nem más, mint az Isten áldása és vezetése, valamint az az üdvösség, melyet Krisztus szerzett meg számunkra.

Imádság: Mennyei Atyánk! Hálával tartozunk Neked, amiért elhívtál bennünket. Kiválasztotttál, hogy tanítványai legyünk Krisztusnak. Add, hogy úgy tudjuk Őt követni, ahogyan szeretnéd! Segíts, hogy minden szavunkkal, tetteinkkel azt mutassuk, hogy hű követői vagyunk. Ámen.

Aranymondás: „Így szólt hozzájuk: Jöjjetek utánam, és én emberhalászként teszlek titeket.” Máté 4:19

Kraus Viktor

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

November

1. H.	Zsolt 77	1Tim 3,14-16
2. K.	Zsolt 78,1-51	1Tim 4,1-5
3. Sz.	Zsolt 78,52-72	1Tim 4,6-11
4. Cs.	Zsolt 79	1Tim 4,12-5,2
5. P.	Zsolt 80	1Tim 5,3-16
6. Sz.	Zsolt 81	1Tim 5,17-25
7. V.	Zsolt 82	1Tim 6,1-10
8. H.	Zsolt 83	1Tim 6,11-16
9. K.	Zsolt 84	1Tim 6,17-21
10. Sz.	Zsolt 85	2Tim 1,1-7
11. Cs.	Zsolt 86	2Tim 1,8-14
12. P.	Zsolt 87	2Tim 1,15-18
13. Sz.	Zsolt 88	2Tim 2,1-13
14. V.	Zsolt 89	2Tim 2,14-18
15. H.	Zsolt 90	2Tim 2,19-26
16. K.	Zsolt 91	2Tim 3,1-9
17. Sz.	Zsolt 92	2Tim 3,10-17
18. Cs.	Zsolt 93	2Tim 4,1-5
19. P.	Zsolt 94	2Tim 4,6-8
20. Sz.	Zsolt 95	2Tim 4,9-22
21. V.	Zsolt 96	Jk 1,1-8
22. H.	Zsolt 97	Jk 1,9-18
23. K.	Zsolt 98	Jk 1,19-27
24. Sz.	Zsolt 99	Jk 2,1-13
25. Cs.	Zsolt 100	Jk 2,14-26
26. P.	Zsolt 101	Jk 3,1-12
27. Sz.	Zsolt 102	Jk 3,13-18
28. V.	Zsolt 103	Jk 4,1-6
29. H.	Zsolt 104	Jk 4,7-10
30. K.	Zsolt 105	Jk 4,11-12

Háttéremberek kitüntetése - A Pogány Erzsébet-díj elismerésére várják a jelöléseket

A Szövetség a Közös Célokért
Pogány Erzsébetnek, a társulás néhai igazgatójának
állít emléket a
Pogány Erzsébet-díj adományozásával.

